

Nottingham Sa?I?k Profili

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Nottingham Sa?I?k Profili*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26500>

Özet

Nottingham Sa?l?k Profili (NHP), bireyin alg?lanan sa?l?k durumunu ve hastal???n günlük ya?am üzerindeki etkisini ölçmek amacıyla geli?tirilm?, yayg?n olarak kullan?lan bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle kronik hastal?klar? olan bireylerde ya?am kalitesindeki de?i?imleri de?erlendirmek için tasarlanm??tır. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, 1998 y?l?nda Aysel Durademir Bad?r taraf?ndan gerçekte?tirilm? olup, özellikle kronik kalp yetmezli?i hastalar?n?n sa?l?k alg?lar?n? ve öz-bak?m davran??lar?n? incelemek amacıyla kullan?lm??tır. NHP, alt? temel boyutta bireyin sa?l?kla ilgili ya?ad??? s?k?nt?lar? ve k?s?tlamalar? belirlemeyi hedefler.

Türkçe versiyon, orijinal ölçekle ayn? madde say?s?na ve yap?sal düzene sahiptir. Ölçek, yan?t format? olarak basit bir **Evet-Hay?r** derecelendirmesi kullan?r, bu da uygulamas?n? h?zli? ve anla??l?r k?lar. Yap?lan güvenilirlik çal??malar?, test-tekrar test yöntemiyle yüksek korelasyon katsay?lar? elde edildi?ini göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Nottingham Sa?l?k Profili, Ya?am Kalitesi, Sa?l?k Durumu, Kronik Kalp Yetmezli?i, Uyarlama, Sa?l?k Alg?s?.

Yazarlar

Orijinal Ölçek Geli?tiricileri: S. M. Hunt, J. McEwen, P. McKenna.

Türkçe Uyarlama Sorumlu Yazar?: Aysel Durademir Bad?r.

Amaç

Nottingham Sa?l?k Profili'nin temel amacı, hastal???n veya sa?l?k sorunlar?n?n bireyin günlük ya?am?n? ne ölçüde etkiledi?ini ve k?s?tlad???n? subjektif olarak de?erlendirmektir. Bu ölçek, bireyin sa?l?k durumunu alt? farklı boyutta analiz ederek, hastal?k yükünün kapsaml? bir resmini sunar. Bu boyutlar genellikle fiziksel hareketlilikten duygusal reaksiyonlara kadar geni? bir yelpazeyi kapsar.

Türkçe uyarlamas?n?n birincil amacı, **Kronik Kalp Yetmezli?i** gibi uzun süreli sa?l?k sorunlar? olan hastalar?n ya?am kaliteleri ile öz-bak?m davran??lar? aras?ndaki ili?kiyi geçerli ve güvenilir bir araçla ölçbilmektir. Bu, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara hastalar?n ihtiyaçlar?na yönelik daha hedeflenmi? müdahaleler geli?tirmekte yard?mc? olur.

Yap?

NHP, bireyin alg?lanan sa?l?k durumunun iki ana bile?enini ölçen çok boyutlu bir yap?dır:

Fiziksel Sa?l?k ve Psikososyal Sa?l?k. Orijinal ölçek genellikle alt? temel alt boyuttan olu?ur:

A?r? (Pain)

Fiziksel Hareketlilik (Physical Mobility)

Uyku (Sleep)

Enerji Düzeyi (Energy Level)

Duygusal Reaksiyonlar (Emotional Reactions)

Sosyal ?zolasyon (Social Isolation)

Ölçekteki her madde, bir sa?l?k sorununun varl???n? veya yol açt??? k?s?tlamay? ifade eder. Birey, bu k?s?tlamay? deneyimleyip deneyimlemedi?ini basitçe **Evet** veya **Hay?r** ?eklinde yan?tlayarak sa?l?k durumuna ili?kin subjektif bir skora sa?lar. Yüksek skorlar, daha dü?ük alg?lanan sa?l?k kalitesini ve daha fazla k?s?tlanm???i?aret eder.

Geçerlik

Türkçe uyarlama çal???mas?nda (Durademir-Bad?, 1998), ölçe?in **içerik geçerli?i** ve yap?sal uygunlu?u öncelikli olarak ele al?nm???t?r.

Yap?sal E?de?erlik: Türkçe ölçek, orijinal Nottingham Sa?l?k Profili ile ayn? madde say?s?na ve düzenine sahip olacak ?ekilde çevrilmi? ve adapte edilmi?tir. Bu, maddelerin kültürel olarak uygunlu?unu sa?lamak ad?na geri çeviri yöntemlerinin kullan?ld???n? dü?ündürmektedir.

Uygulama Alan?: Ölçe?in geçerlik çal???mas?, **Kronik Kalp Yetmezli?i** tan?s? alm?? bir hasta grubu üzerinde gerçekleştirilmi?tir. Bu bağlamda, ölçe?in kronik hastal?klar?n ya?am kalitesi üzerindeki etkilerini ölçme yetene?i test edilmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirli?ini de?erlendirmek amacıyla **Test-Tekrar Test** yöntemi kullan?lm???t?r. Bu yöntem, ölçe?in zamana kar?? tutarlıl???n? ve kararlıl???n? göstermek için kritik öneme sahiptir. Elde edilen korelasyon katsay?lar?, Türkçe versiyonun yüksek düzeyde güvenilirli?e sahip oldu?unu ortaya koymaktadır:

Enerji ve Fiziksel Hareket Boyutu: **.86**

A?r? ve Uyku Boyutu: **.92**

Emosyonel Reaksiyonlar Boyutu: **.96**

Sosyal ?zolasyon Boyutu: **.87**

Bu katsay?lar, özellikle emosyonel reaksiyonlar boyutunda çok yüksek bir kararlıl?k oldu?unu, di?er boyutlarda da kabul edilebilir düzeyin oldukça üzerinde bir güvenirlik düzeyi bulundu?unu göstermektedir. Bu bulgular, ölçe?in **Kronik Kalp Yetmezli?i** hastalar?nda tutarlı ölçümler

yapabildi?ini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Kaynak referansta, Türkçe uyarlama çal??mas?na ait spesifik **faktör analizi** sonuçlar? (örne?in, Aç?klay?c? veya Do?rulay?c? Faktör Analizi) aç?kça belirtilmemi?tir. Ancak, ölçe?in orijinali ile ayn? madde say?s? ve düzenine sahip oldu?u bilgisi, uyarlamann orijinal alt? faktörlü yap?y? (A?r?, Fiziksel Hareket, Uyku, Enerji, Emosyonel Reaksiyonlar, Sosyal ?zölasyon) koruma amac? güttü?ünü i?aret etmektedir. Bu yap?, genel olarak Nottingham Sa?l?k Profili'nin uluslararası kullan?m?nda kabul gören yap?d?r.

Araç

Test Türü: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale), Yaşam Kalitesi ve Sa?l?k Durumu Ölçümü

Format: ?ki seçenekli (Dichotomous) yan?t format?: **Evet-Hayır**

Mevcut Diller: İngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Genel olarak kronik hastal??? olan yeti?kinler. Türkçe uyarlamas? özelinde **Kronik Kalp Yetmezli?i** hastalar?.

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Durademir-Bad?r (1998) çal??mas?, İstanbul Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü'nde **Kronik Kalp Yetmezli?i** tan?s? alm?? hastalar üzerinde yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Bireylere sa?l?k durumlar?na ili?kin ifadeler sunulur ve bu durumlar? deneyimleyip deneyimlemedikleri sorulur. Yan?tlar, her bir alt boyut için skorlanarak genel sa?l?k alg?s? ve k?s?tlanma düzeyi belirlenir.

Anahtar Kelimeler

Sa?l?k Ölçümü, Psikometri, Test-Tekrar Test Güvenirli?i, Kalp Hastal?klar?, NHP, Öz-Bak?m Davran??lar?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi Kaynakta Mevcut De?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilgi Kaynakta Mevcut De?ildir.

Yaz??ma Adresi: Aysel Durademir Bad?r, İstanbul Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü (1998)

itibar?yla).

Ölçer, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? **1998** y?l?nda tamamlanm??t?r. Bu çal??ma, doktora tezi kapsam?nda yap?lm?? olup, akademik ve klinik amaçl? kullan?mlarda izin gereklilikleri için sorumlu yazar Aysel Durademir Bad?r ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Orijinal NHP'nin ticari kullan?m haklar? farklı olabilir.

Orijinal PDF doküman?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: nottingham-saglik-profili-toad.pdf

Referanslar

Durademir- Bad?r, A. (1998). *Kronik kalp yetmezlikli hastalar?n ya?am kaliteleri ve öz-bak?m davran??lar?* (Doktora tezi). ?stanbul Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, ?stanbul.

Bu teze ili?kin detayl? bilgiye YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden ula??labilir: tez.yok.gov.tr

Hunt, S. M., McEwen, J., & McKenna, S. P. (1986). Measuring health status: A new tool for clinicians and epidemiologists. *Journal of the Royal College of General Practitioners*, 36(285), 185-188. (Orijinal NHP kayna??).

Nottingham Sa?l?k Profili Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmad??? için buraya eklenememi?tir. Ölçek, toplamda 38 maddeden olu?makta olup, her maddeye **Evet-Hay?r** ?eklinde yan?t verilmektedir.